AHMED BİN ALİ EL-BAĞDÂDÎ

Evliyânın büyüklerinden. Künyesi Ebü'l-Hattâb olup ismi Ahmed bin Ali bin Abdullah. Künyesi ile meşhûr olmuştur. Ebü'l-Hattâb, 392 (m. 1002) senesinde doğdu. 476 (m. 1083) senesi, Ramazanı şerîf ayının yirmialtıncı Salı günü vefât etti. Bâb-ı Harb denilen yere defnedildi.

Ebü'l-Hattâb, Ebü'l-Hasen el-Hammâmî ve başka âlimlerden kırâat ilmini ve diğer ilimleri öğrendi. Kendisinden ise, Ebü'l-Fadl bin Mühtedî, Hibetullah bin Müclî, Ebû Bekr bin Abdülbâkî ve birçok âlim ilim öğrenip, hadîs-i şerîf rivâyet ettiler.

Ebü'l-Hattâb hazretleri, Bağdad'da Kur'ân-ı kerîmi tecvidle okumayı öğreten âlimlerin en meşhûrlarındandır. Kur'ân-ı kerîm kırâati ve âlimler ile ilgili çok eser yazan Ebü'l-Hattâb'ın, âyet-i kerîmelerin sayısı ve sünnet hakkında kasideleri vardır. Kasidesinin ba'zı kısımlarında şöyle demektedir:

"Îmânımın hakîkatini söylüyorum. Birgün bu îmân ile Allahü teâlânın huzûruna döneceğim. Allahü teâlâdan başka şanı yüce yoktur. Allahü teâlâ vardır, birdir ve hiçbir ortağı yoktur. O'nun benzeri ve eşi yoktur. Herşeyi yoktan var eden O'dur. O'nun huzûrunda eğilinir. O, doğmuş ve doğurulmuş değildir. O, her şeyi görür, O'ndan gizli hiçbir şey yoktur. Ancak O'nun dilediği olur. O, işitir.

Kur'ân-ı kerîm nazm-ı ilâhidir, kelimeleri arabîdir. Bu kelimeleri yanyana dizen Allahü teâlâdır. Bu kelimeler, insan dizisi değildir. Bu arabî kelimeler âyetler hâlinde gelmiştir. Allahü teâlâ Kur'ân-ı kerîmi, harf ve kelime olarak gönderdi. Bu harfler mahlûktur. Bu harf ve kelimelerin ma'nâsı, kelâm-ı ilâhiyi taşımaktadır. Kelâmı ilâhiyi gösteren ma'nâlar da Kur'ân'dır. Bu kelâm-ı ilâhi olan Kur'ân, mahlûk değildir. Allahü teâlânın başka sıfatları gibi, ezelî ve ebedîdir.

Bana mezhebimi sorarsanız, Ahmed bin Hanbel hazretlerinin bildirdiği hak mezheb üzereyim. Hayatta olduğum müddetçe de ona uyacağım. Rü'yâmda onu Cennet bahçelerinde, yüksek ve parlak makamlarda gördüm. Her yer pırıl pırıl parlıyordu. Etrâfında Cennet hûrî ve gılmanları hizmet ediyorlardı. Birisine sordum: "Gördüğüm bu makam ve dereceler kimin içindir?" Bana "Sen bilmiyor musun?" deyince, "Nereden bileyim, sen bana öğret" dedim. Daha sonra bu makam ve derecelerin, Ahmed bin Hanbel hazretleri için olduğunu öğrendim. İştiyâk ve arzu ile kendisine yaklaştım. Beni gördü. Başında bir taç vardı. Oturmamı işâret buyurdu. Huzûrunda oturmaktan haya ettim. Ona, "Ey insanların en zahidi. Size i'timâdım ve sevgim çoktur. Çözemediğim mes'eleler var, hallini buyur" dedim. Kısaca cevap buyurdu. Hayran oldum. Ona uydum. Bid'atlerden kurtuldum. Çünkü Ahmed bin Hanbel hazretlerinin, Allahü teâlânın indinde kıymet ve derecesi yüksektir."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mu’cem-ül-müellifîn cild-2, Sh. 13

2) Tabakât-ı Hanâbile (Zeyli) cild-1, sh. 45

3) El-A’lâm cild-1 sh. 172